

# Marcin Drzewiecki, Hanna Batorowska

---

## Biblioteka jako placówka oświaty pozaszkolnej w kształtowaniu społeczeństwa informacyjnego : nienapisany artykuł Profesora Marcina Drzewieckiego

---

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 41-50

---

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

---

MARCIN DRZEWIECKI  
(oprac. i wybór tekstów HANNA BATOROWSKA)

**BIBLIOTEKA JAKO PLACÓWKA OŚWIATY POZASZKOLNEJ  
W KSZTAŁTOWANIU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO  
NIENAPISANY ARTYKUŁ PROFESORA MARCINA DRZEWIECKIEGO**

**W** dniu 4 marca 2012 roku środowisko akademickie obiegła wiadomość o nagłej śmierci profesora zwyczajnego dr hab. Marcina Drzewieckiego. Odszedł od nas w wieku 63 lat nie tylko znany autorytet naukowy w zakresie współczesnych systemów biblioteczno-informacyjnych w sektorze oświaty, ale przede wszystkim dobry człowiek i przyjaciel dzielący się z innymi swoją wiedzą i doświadczeniem, wspierający studentów, młodych naukowców i badaczy w ich pracy twórczej i karierze zawodowej.

Profesor Marcin Drzewiecki był absolwentem studiów bibliotekoznawczych Uniwersytetu Warszawskiego (1971), doktorem nauk humanistycznych tej samej uczelni (1979), doktorem habilitowanym w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej Uniwersytetu Wrocławskiego (1990), profesorem nadzwyczajnym Uniwersytetu Warszawskiego (1991), profesorem zwyczajnym (2002).

Przez wiele lat kierował Instytutem Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, był dyrektorem Centrum Edukacji Bibliotekarzy i Dokumentalistów im. H. Radlińskiej w Warszawie, prodziekanem Wydziału Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego do spraw badań naukowych i rozwoju, przewodniczącym Rady Naukowej Biblioteki Publicznej Województwa Mazowieckiego, członkiem Rady Naukowej Biblioteki Narodowej, kierownikiem Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej w Warszawie (2009), członkiem Rady ds. Szkolnictwa Artystycznego w MKiDN, członkiem Krajowej Rady Bibliotecznej a także przewodniczącym Komisji Wydawniczej Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i Komitetu Redakcyjnego serii Nauka-Dydaktyka-Praktyka, najbardziej znanej i cenionej w środowisku akademickim serii z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej wydawanej przez Wydawnictwo SBP (1993–2012), jak również przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Bibliotekarz”.

Nie sposób wymienić wszystkich funkcji i zasług, które wiążą się z pracą zawodową i naukową Profesora Marcina Drzewieckiego. Był aktywny do

ostatnich dni swojego życia, recenzując prace naukowe, redagując wydawnictwa fachowe, przygotowując się do uczestnictwa w konferencjach i sympozjach, pisząc referaty i artykuły naukowe. Wiele z rozpoczętych prac nie zostało zakończonych, ale zostały idee, którym Profesor był wierny do końca.

Kiedy Redakcja Śląskiego Kwartalnika Naukowego „Bibliotheca Nostra” zwróciła się do mnie z propozycją współpracy, powstał wówczas pomysł przygotowania tomu poświęconego problematyce szeroko rozumianych kompetencji informacyjnych. Z przyjemnością podjęłam się tego zadania, poszukując autorów, dla których tematyka information literacy jest nie tylko bliska, ale stanowi ich pasję. W tym celu odwiedziłam w Bibliotece Narodowej Pana Profesora Marcina Drzewieckiego, dzieląc się uwagami na temat przyszłej publikacji. Profesor zaproponował wówczas przygotowanie artykułu o edukacji równoległej i udziale bibliotek publicznych i szkolnych w działaniach na rzecz kształtowania społeczeństwa informacyjnego.

Chociaż nie będziemy mieli przyjemności przeczytania tego tekstu, to jednak jego przesłanie dla środowiska oświatowego jest widoczne w całym dorobku piśmienniczym Pana Profesora. Podsumowaniem rozważań na ten temat były wypowiedzi Profesora M. Drzewieckiego podczas prowadzonej przez Niego sesji: „Biblioteka i jej funkcje społeczno-edukacyjne” na ubiegłorocznej konferencji naukowej o bibliotece w przestrzeni edukacyjnej, zorganizowanej przez Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie<sup>1</sup>. Profesor podkreślał wagę biblioteki jako placówki wspierającej edukację, której siłą jest dostarczanie certyfikowanej informacji w środowisku Web 2.0 i z całą stanowczością przeciwstawiał się polityce zamykania bibliotek i przyzwoleniu społeczeństwa na ten proceder. Zamykanie bibliotek nazwał „decyzją społeczną” i zarazem poważną „chorobą społeczną”. Skoncentrował swoją uwagę zarówno na bibliotekach szkolnych jak i publicznych.

W artykule, wydanym w tomie materiałów pokonferencyjnych, napisał: „nasze środowisko (zwłaszcza na terenach wiejskich i małomiasteczkowych) charakteryzuje się niską kulturą polityczną, niską partycypacją obywatelską, niską jakością działania administracji. Ten stan rzeczy w Polsce nazwano nawet stanem „demokracji uszkodzonej”. Według Europejskiego Wskaźnika Rozwoju Polska, która pierwsza uruchomiła przemiany polityczne w Europie Środkowej, zajmuje w kategorii „jakości demokracji” przedostatnie miejsce wśród krajów naszego regionu” [Drzewiecki, 2012]. Środki zaradcze, według Profesora, „zależą w dużej mierze od naszej, czyli obywatelskiej, partycypacji w życiu społecznym. Mają w niej dużą rolę do spełnienia placówki kulturalne, oświatowe, gospodarcze, handlowe w tym i biblioteki”.

<sup>1</sup> Konferencja na temat „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Funkcje i wyzwania w XXI wieku” została zorganizowana przez Bibliotekę Główną oraz Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UP w Krakowie i odbyła się w dniach 16–17 maja 2011 roku w gmachu Uniwersytetu Pedagogicznego. W sesji plenarnej 16 maja 2011 r. prof. M. Drzewiecki wygłosił referat pt.: *Biblioteki publiczne i szkolne w edukacji społecznej*.

W dalszej części artykułu czytamy, że »rolą biblioteki publicznej jest „przełamywanie” barier w wykluczeniu edukacyjnym, czyli realizacja licznych przedsięwzięć mających na celu zapewnienie równego dostępu do źródeł, materiałów, pomocy edukacyjnych, w tym nowoczesnych, niezależnie od miejsca zamieszkania i poziomu dochodów«. Dlatego też rola tych bibliotek ma znaczenie strategiczne.

Niestety w 2011 roku Profesor po raz kolejny musiał zakończyć swój artykuł znaną już konkluzją: „Aby biblioteki publiczne stały się instytucjami lokalnymi informacji i kultury, aby lokalne społeczeństwo trwale doceniało wartość i znaczenie tych instytucji spełniających aspiracje społeczne i edukacyjne niezbędne są zmiany. Zmiany społeczne, kulturowe a także polityczne i ekonomiczne połączone z koniecznością określenia polityki państwa w stosunku do bibliotek wraz z prowadzeniem przez samorządy lokalne działań sprzyjających ich rozwojowi” [Drzewiecki, 2012]. Oznacza to, że jako społeczeństwo wciąż mamy za mały wpływ na kształtowanie polityki informacyjnej i kulturalnej państwa, za mało wymagamy od siebie i wciąż obawiamy się zmiany i uczestnictwa w tym procesie.



**Fot. 1.** Prof. dr hab. Marcin Drzewiecki podczas przerwy w obradach konferencji „Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej” w Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie w maju 2011 roku.  
Fot. Hanna Batorowska

Przez całe życie Profesor dopominał się o należyte miejsce biblioteki w społeczeństwie i w polityce państwa, był przeświadczony, że sposób jej traktowania świadczy o kulturze narodu i równocześnie uważał ją za miejsce kształtowania postaw demokratycznych i kultury osobistej. Stanowisko to starałam się przybliżyć, cytując fragmenty wybranych publikacji Pana Profesora.

W wydanej w 1980 roku książce pt.: *Współczesna biblioteka szkolna*, Profesor napisał: „Biblioteka szkolna jest ogniwem ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, może ona wykonać swoje zadania pod warunkiem kooperacji z innymi bibliotekami, a zwłaszcza bibliotekami publicznymi, które są częścią składową instytucji tworzących tzw. oświatę równoległą”. Biblioteka szkolna jako „interdyscyplinarna pracownia szkolna oprócz obsługi realizowanego procesu dydaktycznego ma do spełnienia istotne zadanie – przygotowanie absolwenta szkoły do korzystania z krajowych zasobów informacyjnych. Zadanie to zostało uznane przez Unesco, w programie rozwoju infrastruktury informacyjnej – Natis za pierwszoplanowe; stopień jego realizacji zdecydowanie o przygotowaniu młodzieży do kształcenia ustawicznego, a szerzej do aktywnego uczestnictwa w kulturze” [Drzewiecki, 1980, s. 175].

Zadania tego biblioteka szkolna nie spełniała w wystarczającym zakresie, skoro w 1998 roku Profesor napisał: »Jak doprowadzić do sytuacji sprzed 200 lat, kiedy to Komisja Edukacji Narodowej prowadziła politykę biblioteczną wspólną dla wszystkich szkół (włącznie ze szkołami głównymi) Korony i Litwy? Kiedy dotrze do naszych organizatorów życia politycznego, że obecne Ministerstwo Edukacji Narodowej nadal dzieląc się na oświatę i „naukę” nie jest w stanie programować polityki bibliotecznego dla szkoły rozumianej szeroko – jako instytucji kształcącej na różnych poziomach. Przecież łączne traktowanie oświaty i nauki było głównym założeniem metodologicznym przy powoływaniu tego ministerstwa« [Drzewiecki, 1998, s. 61].

Postrzeganie bibliotek szkolnych i publicznych jako placówek kształcenia równoległego stanowi istotny element refleksji teoretycznej Profesora nad funkcjonowaniem krajowej sieci biblioteczno-informacyjnej i miejscem w niej tych bibliotek. Ideę tę próbowałam rozwinąć prezentując koncepcję biblioteki jako oświatowego centrum środowiska lokalnego [Batorowska, 2009, s. 239–243], tj. placówki propagującej alfabetyzację informacyjną, zapewniającej edukacyjne podstawy rozwoju społeczności lokalnej, doskonalenie ich umiejętności komunikacyjnych oraz integrację ludzi zaangażowanych w rozwój miasta, wsi, dzielnicy, regionu, osiedla, a także integrację tych grup mieszkańców (społeczności szkolnej, władz lokalnych i oświatowych, towarzystw regionalnych, placówek społecznych i kulturalnych, rodziców, wydawców, księgarzy), które potrafiłyby wesprzeć bibliotekarzy i nauczycieli w krzewieniu kultury czytelnicznej i informacyjnej. Wobec założenia, że tempo rozwoju alfabetyzacji informacyjnej młodzieży uzależnione jest od poziomu świadomości informacyjnej członków jego środowiska wychowawczego i edukacyjnego oraz od postaw, wzorów, wartości przeka-

zywanych przez dorosłych w ich otoczeniu pozaszkolnym, idea szkolnego centrum kultury informacyjnej znajduje silne uzasadnienie.

Na ten aspekt zwracali uwagę także teoretycy bibliotekoznawstwa zajmujący się pedagogiką biblioteczną, optując za włączeniem w zakres edukacji bibliotecznej w szerszym zakresie różnych elementów aktywizacji środowiska poprzez atrakcyjne formy edukacji regionalnej, obywatelskiej, gospodarczej, religijnej, elementy arteterapii itp. [Majewska i Walczak, 2006, s. 7], a także poprzez uczynienie ze szkolnego centrum kultury informacyjnej „ośrodka życia lokalnego” świadczącego usługi w zakresie informacji powszechnej dla środowiska, tzw. community information service [Gwioździk i Zakrzewska, 2005, s. 339–340].

Takie rozumienie funkcji biblioteki, Profesor Marcin Drzewiecki, prezentował na początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, w książce *Biblioteki szkolne i pedagogiczne w Polsce. Rola w procesie dydaktycznym i miejsce w krajowej sieci biblioteczno-informacyjnej* [Drzewiecki, 1991a]. Odslaniając bierny charakter bibliotek szkolnych i pedagogicznych w procesie dydaktyczno-wychowawczym polskiej szkoły, nawiązywał do światowej koncepcji biblioteki szkolnej typu media centre. Model biblioteki szkolnej Profesor rozpatrywał w kontekście „funkcji, zadań, oraz warunków organizacyjno-materialnych niezbędnych do spełniania powierzonych czynności” [Drzewiecki, 1982, s. 70]. Optował za modelem centrum medialnego, gdyż uznawał go za koncepcję „w ogólnych założeniach metodologicznych, uniwersalną – dotyczy bowiem powszechnego problemu, jakim jest przygotowanie dzieci i młodzieży do uczestnictwa w zmieniającym się ciągle życiu społecznym” [Drzewiecki, 1991a, s. 11]. W tym celu nieodzowne jest wykształcenie dojrzałych użytkowników informacji. Potrzebną wiedzę i umiejętności uczeń powinien zdobyć w ośrodku biblioteczno-informacyjnym, ponieważ szkoła stanowi jeden z podstawowych etapów jego edukacji ustawicznej [Drzewiecki, 2004a, s. 45-50]. Ale „przysposobienie czytelniczo-informacyjne” (zwane często nauczaniem kultury czytelniczo-informacyjnej), realizowane w polskich szkołach w formie okazjonalnych lekcji bibliotecznych, zaczyna tracić sens. Lekcje te niepowiązane z programem nauczania, a już na pewno niewynikające z metod i form nauczania poszczególnych przedmiotów w szkole są manufakturą w dobie hipertekstu, WWW, Internetu [Drzewiecki, 2000, s. 147].

W kolejnej publikacji Profesor podkreślał, że współczesne środowisko edukacyjne jest już uczestnikiem nowej epoki technologicznej – epoki multimedialnej i że nadszedł czas nowych przemyśleń dla bibliotekarzy, którzy powinni wprowadzić nowe formy i treści kształcenia w zakresie umiejętności korzystania z informacji. Nawiązał także do rozumienia procesu informacyjnego w szkole. Definiowany był on przez różne organizacje międzynarodowe, które postrzegały ten proces bardziej jako „proces poznania w sensie filozoficznym, i aktywności intelektualnej, niż przysposobienia manualno-pamię-



ciowego. To stwierdzenie w nowym wieku, w wieku szkoły z dostępem do zasobów wirtualnych, szkoły wykorzystującej multimedia, nabiera szczególnego znaczenia” [Drzewiecki, 1999, s.179–180]. Zaczyna się bowiem mówić i pisać o konieczności wprowadzania kultury informacyjnej do środowiska współczesnej szkoły, kultury rozumianej nie jako sprawność wyszukiwania informacji lecz jako wiedza o informacji i korzystaniu z niej, jako umiejętność dostrzegania społecznych, kulturowych, etycznych i filozoficznych kontekstów korzystania z informacji, jako refleksja na jej temat.

Dlatego, jak czytamy we wcześniejszej książce Profesora, głównym celem współczesnego kształcenia jest „wychowanie człowieka, który nie tylko będzie dysponował określonym zasobem wiedzy i umiejętności, ale będzie także zdolny do dalszego samokształcenia, który będzie musiał elastycznie kierować sobą w nowych sytuacjach, w obliczu nowych zadań kierowanych przez warunki polityczne, społeczne, ekonomiczne” [Drzewiecki, 1991b, s. 104]. Aby wyeksponować ten obszar edukacji, Profesor wprowadził do literatury przedmiotu pojęcie „kultury bibliotecznej i informacyjnej”, przez które należy rozumieć pewien typ zachowań czytelniczych odnoszących się do analizowania i oceny multimediów, wnioskowania, porównywania, interpretacji informacji, metodologii uczenia się, potrzeb uczniów i innych uczących się grup społecznych, czyli do całego ciągu faktów tworzących, tzw. kulturę informacyjną [Drzewiecki, 2005, s. 30–31, 44]. Za wykształcenie kompetentnego informacyjnie użytkownika informacji oraz za jego kulturę informacyjną odpowiedzialna jest nie tylko szkoła, ale różne instytucje tworzące jego środowisko edukacyjne. Szkoła musi współpracować z tym środowiskiem, aby mieć możliwość oddziaływania na procesy wychowawcze w nim przebiegające.

Istotnym wnioskiem z kolejnej książki Marcina Drzewieckiego zatytułowanej *Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły*, jest stwierdzenie, że „nowa szkoła nie działa sama. Ma naturalnych sprzymierzeńców, jakimi są m.in. biblioteki szkolne, pedagogiczne, oświatowe przede wszystkim. To one są warsztatem pracy intelektualnej dla naszych pedagogów i uczniów[...] Środowisko edukacyjne coraz bardziej czuje potrzebę działań na rzecz określenia funkcji, zadań, roli bibliotek dla przebudowy systemu oświaty. [Niemniej] odczuwa się brak ogólnokrajowych standardów (zaleceń) dla bibliotek, czyli instrumentów wspierających tzw. oświatę równoległą” [Drzewiecki, 2001a, s. 15]. Ponieważ biblioteka szkolna jest w tym samym stopniu biblioteką służącą nauce co i zainteresowaniom pozaprofesjonalnym, jak hobby czy rekreacja „służy integralnemu rozwojowi umysłu i charakteru, i jako część szkoły ma współuczestniczyć w intelektualnym przygotowaniu absolwenta szkoły do życia w społeczeństwie” [Drzewiecki, 2004b, s. 198]. Współczesna biblioteka (szkolna, publiczna), niezależnie od tego czy będzie tradycyjną księżnicą czy ośrodkiem „media centre”, jest także placówką dydaktyczną, oświatową.

Kontynuując tę myśl, Profesor Marcin Drzewiecki napisał w książce pt.: *Edukacja biblioteczna i informacyjna w polskich szkołach*, że funkcje edukacyjne winny być rozumiane szeroko, czyli »biblioteka uczestniczy w edukacji czytelniczej, informacyjnej, kulturalnej środowiska, w którym działa. Jeżeli uczestnictwo biblioteki w życiu środowiska jest widoczne przez lokalne społeczeństwo (i władze), to tym samym staje się dla środowiska potrzebne. W kraju takim jak Polska, gdzie dostęp do dóbr kultury nie jest powszechny [...] likwidacja biblioteki w środowisku (zwłaszcza małym) jest decyzją „odważną”, ale na pewno nierozsądną. Szkodliwość społeczna takiej decyzji nie musi wszak być widoczna od razu« [Drzewiecki, 2005, s. 28]. »Współczesna szkoła ma nauczać poruszania się po świecie mediów i informacji[...] Te umiejętności zdobywa się stopniowo. Praca szkoły musi być utrwalona przez placówki oświaty pozaszkolnej, głównie biblioteki[...], nie można być rozumnym użytkownikiem informacji bez posiadania przynajmniej podstawowych kwalifikacji czytelniczych. Biblioteka jest więc podstawową instytucją niekomercyjną, która swoim działaniem kreuje pewien typ zachowań swoich użytkowników – czytelników, które można określić jako „kulturę biblioteczną i informacyjną”« [Drzewiecki, 2005, s. 30– 31].

Pozwolę sobie zacytować fragment tekstu związanego z tematyką książki *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*. Profesor pisze: »„radosne” korzystanie z technik komputerowych przez młodzież, zwaną generacją cyfrową (lub elektroniczną) jest często nie tylko sprzeczne z obowiązującym prawem (nie przestrzeganie praw autorskich a szerzej własności intelektualnej wymaga szczególnego podkreślenia wśród ludzi młodych) ale wbrew pozorom ma charakter płytki, pasywnie zaspokaja potrzeby informacyjne i wymaga dużej pracy w zakresie kultury informacyjnej«<sup>2</sup>.

Analiza kondycji polskiego bibliotekarstwa szkolnego doprowadziła Profesora do wniosku, że istnieje pilna potrzeba podjęcia systematycznych badań w zakresie funkcjonowania współczesnych bibliotek szkolnych, w kontekście potrzeb oświaty. Jak pisał w kolejnej publikacji z 2007 roku, badania te prowadzone są w Polsce stosunkowo rzadko i w sposób rozproszony. Przyczyn takiego stanu rzeczy upatrywał w marginalnym traktowaniu przez twórców nowego systemu oświaty problemów szkolnych ośrodków biblioteczno-informacyjnych. Na podstawie wyników badań prowadzonych w latach 1980, 1990, 2002 nad funkcjonowaniem bibliotek szkolnych i pedagogicznych w Polsce, określili priorytetowe obszary badawcze, zaliczając do nich: funkcjonowanie bibliotek szkolnych i pedagogicznych w procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoły; funkcje, role i zadania tych placówek w krajowym systemie biblioteczno-informa-

<sup>2</sup> Cytat pochodzi z recenzji, którą Pan Profesor M. Drzewiecki przygotował dla potrzeb postępowania habilitacyjnego autorki w 2010 r. Por. H. Batorowska (2009) *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*. Warszawa.



cyjnym; model biblioteki szkolnej w Polsce; formy pracy bibliotekarza z mediami; relacje pomiędzy dydaktyką szkolną a działalnością biblioteki szkolnej; rzeczywiste znaczenie tych placówek w systemie oświaty polskiej; funkcje edukacyjne tych placówek jako instytucji edukacji i kultury [Drzewiecki, 2007, s. 140–142].

Wnioski z badań, prowadzonych przez Profesora Marcina Drzewieckiego przed dziewiętnastu laty, można porównać z obecnymi i stwierdzić, że dydaktyka uprawiana w polskich szkołach nadal domaga się przekształcania biblioteki o typie zachowawczym w centra środowiska lokalnego, a jej transformacja w twór wyłącznie wirtualny nie jest dobrym rozwiązaniem i nie przyniesie dydaktyce szkolnej, a szczególnie działaniom wychowawczym, prognozowanych korzyści [Drzewiecki, 1993, s. 345–349; Batorowska, 2009, s. 219]. Z tego względu Profesor w swoich wystąpieniach stanowczo przeciwstawiał się, szkodliwej dla edukacji, technicyzycznej modzie i proponował powrót do haseł pozytywistycznych. Tylko jeżeli uczeń rozumnie „potrafi ocenić źródła pisane, drukowane, audio-wizualne, potrafi korzystać z tych źródeł i widzi ich przydatność w swojej codziennej pracy, wtedy nasze obawy o przypadkowy kontakt młodego człowieka z nieodpowiednią informacją, np. z Internetu, będą mniejsze. Nawet kontakt z taką informacją nie spowoduje spustoszeń w jego psychice” [Drzewiecki, 2001b, s. 58].

Podsumowując przedstawione rozważania, wnioski i konkluzje Profesora Marcina Drzewieckiego, pochodzące z opublikowanych książek i artykułów, warto na zakończenie przytoczyć słowa tego humanisty charakteryzujące osobisty stosunek do istoty zawodu bibliotekarza: „Wirtualny technokrata nie jest, dla mnie, modelem bibliotekarza XXI wieku. Dlaczego Adam Łysakowski był wybitnym bibliotekoznawcą? Odpowiedź uzyskałem w czasach studenckich podczas praktyki w Bibliotece Jagiellońskiej. Dlatego, że był filozofem i logikiem” [Drzewiecki, 2005, s. 32]. Potraktujmy te słowa jako przesłanie do młodych adeptów sztuki bibliotekarskiej.

## Bibliografia

- Batorowska H. (2009), *Kultura informacyjna w perspektywie zmian w edukacji*. Warszawa.
- Drzewiecki M. (1980), *Współczesna biblioteka szkolna*. Warszawa.
- Drzewiecki M. (1982), *Biblioteki szkolne w Polsce i na świecie*. W: *Czytelnictwo – Bibliotekoznawstwo – Informacja Naukowa*. Przewodnik. Red. Józef Szocki. Warszawa, s. 67–73.
- Drzewiecki M. (1991a), *Biblioteki szkolne i pedagogiczne w Polsce. Rola w procesie dydaktycznym i miejsce w krajowej sieci biblioteczno-informacyjnej*. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. Seria: Dissertationes Universitatis Varsoviensis nr 348.

- Drzewiecki M. (1991a1991b), *Biblioteka we współczesnej szkole*. Warszawa.
- Drzewiecki M. (1993), *Potrzeby badawcze w zakresie bibliotek szkolnych i pedagogicznych*. W: *Bibliologia dyscyplina integrująca: studia ofiarowane Profesor Barbarze Bieńkowskiej*. Red. M. M. Mlewicka. Warszawa, s. 345–349.
- Drzewiecki M. (1995), *Biblioteki szkolne u progu nowego stulecia: tendencje w świecie – bariery w Polsce*. „Biblioteka w Szkole”, nr 3, s. 3–5.
- Drzewiecki M. (1998), *Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły. (Refleksje na temat przygotowania biblioteczno-informacyjnego przyszłych użytkowników bibliotek akademickich)*. W: *Nauczyciel bibliotekarz – przygotowanie do zawodu*. Red. J. Jarowiecki. Problemy Studiów Nauczycielskich, z. 15. Kraków, s. 57–62.
- Drzewiecki M. (1999), *Przysposobienie biblioteczno-informacyjne młodzieży w dobie multimedialności. Refleksje kontrowersyjne*. W: *Biblioteka i informacja w systemie edukacji. Materiały konferencji naukowej*. Kielce, 3–4 grudnia 1998. Red. H. Suchojad. Kielce, s. 175–180.
- Drzewiecki M. (2000), *Książka i inne formy przekazu treści w środowisku edukacyjnym*. W: *Biblioteka w otoczeniu społecznym*. Red. E.B. Zybert. Warszawa, s. 142–148.
- Drzewiecki M. (2001a), *Biblioteka i informacja w środowisku współczesnej szkoły*. Warszawa: Wydawnictwo SBP. Seria: Nauka-Dydaktyka-Praktyka nr 50.
- Drzewiecki M. (2001ba), *Biblioteka szkolna w społeczeństwie informacyjnym – refleksje, co najmniej, dyskusyjne*. W: *Multimedia. Kultura czytelnicza i dostęp do informacji*. Red. A. Krawczuk, A. Sitarska. Białystok, s. 57–59.
- Drzewiecki M. (2004a), *Kreowanie kultury bibliotecznej i informacyjnej ludzi młodych w epoce multimedialności*. W: *W kręgu książki, biblioteki i informacji naukowej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Żmigrodzkiemu*. Red. K. Heska-Kwaśniewicz, przy współpracy D. Pietruch-Reizes. Katowice, s. 45–50.
- Drzewiecki M. (2004a2004b), *Użytkownik biblioteki szkolnej jako przyszły klient bibliotek akademickich*. W: *Przestrzeń informacji i komunikacji społecznej*. Red. M. Kocójowa. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2004, s. 196–200.
- Drzewiecki M. (2005), *Edukacja biblioteczna i informacyjna w polskich szkołach*. Warszawa: Wydawnictwo SBP. Seria: Nauka-Dydaktyka-Praktyka nr 75.
- Drzewiecki M. (2007), *Edukacyjne i wychowawcze aspekty działania bibliotek szkolnych*. W: *Między przeszłością a przyszłością. Książka, biblioteka, informacja naukowa – funkcje społeczne na przestrzeni wieków*. Red. M. Próchnicka, A. Korycińska-Huras. Kraków, s. 13–142.
- Drzewiecki M. (2012), *Biblioteki publiczne i szkolne w procesie kształtowania edukacji społecznej. Wybrane aspekty*. W: *Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej. Funkcje i wyzwania w XXI wieku*. Red. S. Skórka, E. Piotrowska. Kraków. [w druku].
- Gwioździk J., Zakrzewska T. (2005), *Biblioteka szkolna w otoczeniu lokalnym*. W: *Biblioteka szkolna w dyskursie edukacyjnym*. Red. J. Gwioździk. Mysłowice, s. 331–340.
- Majewska M., Walczak M. (2006), *Wprowadzenie*. W: *Pedagogika biblioteczna w społeczeństwie informacyjnym*. Red. M. Majewska, M. Walczak. Warszawa, s. 5–11.

**Marcin Drzewiecki**

**(edition and selection of texts by Hanna Batorowska)**

***Library as a parallel out-of-school education institution in the formation of the information society. Unwritten paper of professor Marcin Drzewiecki.***

### **Summary**

The paper presents the ideas of professor Marcin Drzewiecki, deceased on the 4th March 2012, on the role of the public and school libraries. The article was planned to be published in the present issue. Professor Drzewiecki defined the problems that were about to be discussed in the publication. Therefore, the attempt of reuniting the appropriate citations, mostly from the researcher's books, made the publication possible and the synthesis of the problem was made. The paper puts emphasis on the role of the library as an institution that supports education by providing the certificated information by Web 2.0, and the professor's standing on the libraries closures and the social consent to this procedure.

